

Weten en zien

Maarten Schenk van Nijdeggen, Heer van Bleijenbeek

In de rubriek 'Weten en zien' verzorgt historica Olga van den Broek historische schetsen over het nog zichtbare verleden in onze regio. In deze uitgave staat zij stil bij Maarten Schenk van Nijdeggen, Heer van Bleijenbeek.

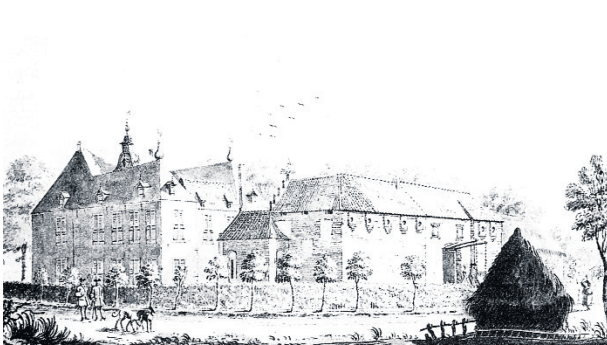
AFFERDEN

Waar nu de schapen lopen, de vlermuizen rusten en de golfballen je om de oren vliegen staat de ruïne van het eens zo trotse huis Bleijenbeek van de roemruchte Maarten Schenk van Nijdeggen.

We gaan terug naar de tijd van de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648).

De in Goch geboren beroepsmilitair Maarten Schenk van Nijdeggen (1549-1589) speelt, als heer van kasteel Bleijenbeek, een belangrijke rol in de oorlogsperiodes van die tijd.

Hij start zijn loopbaan bij de troepen van de

Kasteel Bleijenbeek pentekening door Jan de Beijer 1738.

Part coll uit: M.J.P. van den Brand; Vesting 't Genneperhuys(2002)

opstandige Nederlandse gewesten onder aanvoering van Willem van Oranje. Zij strijden tegen de troepen van de Spaanse koning Philips II, vorst der Nederlanden. Een van zijn eerste wapenfeiten is de inname van kasteel Bleijenbeek in Afferden in 1576.

Bleijenbeek is rond 1400 gebouwd, sinds 1407 bewoond door de familie

Schenk van Nijdeggen en vanaf 1530 door een aangehuwde familielid Derick von der Lippe Hoen.

De bastaardtak van de familie Schenk van Nijdeggen, waar Maarten Schenk een afstammeling van is, onderhandelt zeventig jaar vergeefs om het kasteel in hun bezit te krijgen. In 1576 maakt Maarten Schenk van de oorlogssituatie gebruik om Bleijenbeek met geweld te veroveren. Dat hij hiervoor gebruik heeft gemaakt van Staate troepen wordt hem ten laste gelegd en hij moet Bleijenbeek teruggeven aan de toenmalige kasteelheer Caspar von der Lippe. Maar in plaats van het kasteel terug te geven stapte hij over naar de vijand, het Spaanse leger.

Vanuit Bleijenbeek en vanuit de door hem gebouwde verdedigingschans bij Well beheerst hij de omgeving en ook de scheepvaart op de Maas. Maarten Schenk veroverd ook steden in Friesland en Overijssel voor de Spanjaarden, hij gijzelt er edelen en voert hen naar Bleijenbeek.

Zo wordt het kasteel een gevangenis met zijn vrouw als kerkermeester. De gevangenen klagen

gevangenen.

In 1589 is Kasteel Bleijenbeek het enige Oranjobolwerk in de wijde omgeving en blokkeert nog steeds de doorgang tussen Nijmegen en Venlo. Daarom belegeren en beschieten de Spanjaarden, vanuit 't Rimpelt, het kasteel. Maarten Schenk, die met een voetleger en oorlogsschip onderweg is om zijn kasteel te verdedigen, komt te laat.

Zijn bezit, waarvoor hij tot twee keer toe van partij gewisseld is, is voor hem verloren. In datzelfde jaar verdrinkt hij bij een mislukte poging om Nijmegen te veroveren.

De Spanjaarden vierden hem en zetten zijn hoofd voor de Antoniuspoort te kijk.

Als de Oranjetroepen Nijmegen uiteindelijk innemen wordt hij roemvol in de St. Stevenskerk begraven.

Tips:

bron: H. Ferber, Geschiede der Familie Schenk van Nydeggen (1860)
boek: Inventaris archief Kasteel Haag (Venray 2008), hier was H. Ferber secretaris.
Limburgs museum Venlo: maquettes kasteel Bleijenbeek

Maarten Schenk van Nijdeggen.

Uit: H. Ferber, Geschiede der Familie Schenk van Nydeggen (1860)

Kasteel Bleijenbeek 2009

foto Olga van den Broek